

Zagospodarowanie wydm na terenie Gdańskiego Urzędu Morskiego

Освоение дюн на территории Гданского Морского Ведомства

Dune management on the area of Gdańsk Maritime Office

Ważną rolę ochronną na naszym 500 km odcinku wybrzeża morskiego odgrywa las. Ze względu na ściśle ochronny charakter zalesień i specyfikę zadań, zagospodarowanie pasa nadbrzeżnego należy do Urzędów Morskich — Gdańskiego, Koszalińskiego i Szczecińskiego, podległych Ministerstwu Żeglugi.

Wydziały Ochrony Wybrzeża tych urzędów, pomimo szerokiego zasięgu zadań i trudnych warunków pracy, mają duże osiągnięcia w zagospodarowaniu pasa nadbrzeżnego. Wykazała to 3-dniowa narada połączona z terenowym przeglądem prawie 200 km odcinka wybrzeża znajdującego się w administracji Gdańskiego Urzędu Morskiego, która odbyła się w październiku 1967 r. w Gdyni, pod przewodnictwem naczelnika Wydz. Ochrony Wybrzeża GUM — mgra inż. A. M a t u l e w i c z a.

Dzięki referatom i szczegółowym informacjom oraz możliwości bezpośredniego zapoznania się ze stanem zagospodarowania nadbrzeżnego pasa technicznego, uczestnicy narady stwierdzili bardzo korzystne zmiany w stosunku do okresu z pierwszych lat powojennych.

Ogołoczone z roślinności, porżnięte liniami okopów i umocnień ruchome wydmy zaplecza zasypujące drzewostany i grunty przyległe, zostały skutecznie ustalone i w znacznej przewadze zalesione. Na przedpolu poszarpanej przez sztormy i działania wojenne wydmy przedniej uformowano nowy, regularny, obsadzony trawą wał, który skutecznie zatrzymuje piasek unoszony przez wiatry z plaży w kierunku lądu. Odcinki brzegów szczególnie narażonych na abrazyjne działanie fal morskich zostały zabudowane technicznie (falochrony, opaski, ostrogi). Dzięki prawidłowemu zagospodarowaniu, na wielu odcinkach w Zatoce Gdańskiej obserwuje się znaczny przyrost lądu, przekraczający w okresie powojennym miejscami nawet 100 m.

Zniszczone działaniami wojennymi drzewostany na Półwyspie Helskim, Mierzei Wiślanej i w wielu innych punktach wybrzeża zostały odnowione i na ich miejscu rosną obecnie już kilkunastoletnie, pełnowartościowe młodniki. Do drzewostanów przerzedzonych na wydmach wprowadza się podszyty.

Na specjalne podkreślenie zasługuje bardzo staranne ustalenie oraz zalesianie wydm, wykonywane w dość dużym rozmiarze (ok. 50 ha rocz-

nie w GUM). Zalesienia wykonuje się wyłącznie na glebie przygotowanej w jesieni przez podsypkę gleby gliniasto-próchnicznej, w ilości ok. 60 m³ na 1 ha. Dzięki temu w bardzo niekorzystnych warunkach siedliskowych udatność upraw przekracza na ogół 90%, a sadzonki odznaczają się dobrym wzrostem. Ostatnio podjęto w GUM próby nawożenia mineralnego upraw wydmych.

Głównym gatunkiem zalesień jest sosna pospolita; w lokalnie korzystniejszych warunkach glebowych wprowadza się domieszkę sosny czarnej oraz gatunków liściastych. Materiał sadzeniowy hoduje się we własnych szkółkach GUM, z nasion pozyskiwanych w drzewostanach wydmych.

Dużym osiągnięciem Wydz. Ochrony Wybrzeża GUM jest wykonanie planu urządzenia pasa nadbrzeżnego. Dzięki temu wszystkie prace odbywają się obecnie zgodnie z zaleceniami operatu urządzeniowego.

Stan zagospodarowania nadbrzeżnego pasa technicznego na naszym wybrzeżu można ogólnie ocenić jako bardzo dobry, w wielu przypadkach przewyższający swym poziomem podobne prace za granicą.

Jest to niewątpliwie efektem długoletniej pracy pracowników Wydz. Ochrony Wybrzeża, którzy pomimo, że noszą granatowe „marynarskie” mundury, są leśnikami, pracującymi na wybrzeżu w większości od czasu zakończenia wojny.

W. S.